

Obrtnija in slov. ljudstvo.

Iz Ljubljane se nam poroča, da se dne 3. decembra t. l. tamkaj otvori strokovna šola za lesno industrijo in za umetno vezenje in šivanje čipek ali špic. Kakor smo že povedali na drugem mestu, bodo se na prvi za zdaj začeli oddelki za mizarstvo (umetno in stavbeno mizarstvo), za rezbarstvo (podobarstvo) in za strugarstvo. Ta šola ima štiri letne tečaje.

Podučevali se bodo sledeči predmeti: krošanski nauk, slovenski in nemški jezik, računstvo, knjigovodstvo, risanje, in praktični poduk.

Vstopiti morejo mladenči, ki so dovršili ljudsko šolo in so prekoračili 14. leto.

Učenci ne plačujejo nobene šolnine, ne vzprejemnine. Učenci se morajo v teku štirih let izuriti v svoji stroki (rokodelstvu), kakor pri najboljšem mojstru. Spričevalo o dovršeni šoli daje učencu pravico do samostojnega zvrševanja dotičnega rokodelstva, tedaj je veljavno kot spričevalo za dokaz sposobnosti, ter ni treba takim mladenčem še vstopiti pri kakem mojstru.

Na šoli za vezenje in šivanje čipek se bodo učenke učile slovenščino, nemščino, računstvo, risanje, umetno vezenje in šivanje čipek.

Ta šola ima dva letna tečaja. Vstopiti morejo učenke, ki so dovršile 14. leto in so dokončale ljudsko šolo. Šolnine ni nobene. Potrebni material dobé učenke od šolskega vodstva brezplačno.

Slovenci, posebno Vi slovenski gospodarji, ki nimate sicer sredstev, da bi se Vaši sinovi in dekleta šolali po srednjih in višjih šolah, pa bi vendar privoščili svojim otrokom še daljši poduk, ponuja se Vam lepa prilika. Ne samo da se podučujejo otroci v lepih in koristnih predmetih, morejo se tudi popolnoma naučiti to ali ono lepo rokodelstvo, ki se tiče lesnih izdelkov, to so mizarstvo, rezbarstvo (izrezovanje podob, orodja itd. iz lesa), strugarstvo. Pozneje se bodo tudi učili fantje kolarstva, tesarstva, stavbe mlinov in žag, pletenja košev in košaric.

Človek, ki je dobro izurjen v kakem rokodelstvu, najde še povsod pošteno in boljšo službo, kakor človek, ki ne zna drugega, kakor navadno poljsko delo, pa nima svoje zemlje. Tak mora hoditi kot dninar od hiše do hiše, ali mora služiti kot hlapec.

Rokodelec, ako je priden, uren in iznajdljiv, živi lahko samostojno ali pa najde vsaj dobro službo pri kakem dobrem mojstru. Gospodar, ki ima navadno kmetijo, pa več otrok, mora prepustiti domačijo le enemu; kaj bo iz drugih? Dobro je, če znajo kako rokodelstvo; ako jim pripade po smrti staršev še majhna dedščina, dobro jim bode prišla in bolje jo bodo mogli porabiti v svojem rokodelstvu, kakor če

so le navadni hlapci in delavci, kateri denar porabijo in ostanejo še vedno to, kar so bili. Rokodelec si z majhno glavnico v časih veliko pomaga; lahko si razširi delavnico, si nakupi to in ono orodje, ta ali oni stroj ali mašino itd.

Dekleta si pa tudi pridobijo potrebno urnost v ročnih delih, v vezenji in šivanji čipek ravno v takih delih, ki se primeroma prav dobro plačujejo in povsod naročujejo; razun tega se podučujejo še v drugih koristnih in potrebnih rečeh.

Slovenci, premislite si to reč dobro! Življenje v Ljubljani ni drago, marsikateremu gospodarju bode ta priložnost prišla zelo prav. Posebne vrednosti je tudi to, da je to prva slovenska obrtniška šola.

Zakaj bi mi naše otroke silili v nemške šole in zavode, kjer ne najdemo nikdar pravih prijateljev naše slovenske mladine? Pošljite toraj Slovenci, svoje sinove in hčere v Ljubljano, v novo obrtniško šolo; pa odločite se hitro, da bodo vaši otroci že v tem letu vdeležili se poduka.

Prijatelj slovenske mladine.

Gospodarske stvari.

Nekaj za konjerejo.

Zima je prišla letos rano in gospodar mora sedaj že vso živino imeti v hlevu ter jo oskrbéva, kolikor more, z vso skrbjo, kajti dobro zna, da je živina blago, katero se mu splača še najbolj izmed vsega, kar pridela. Zato pa gleda tudi najbolj na-njo, posebno sedaj, ko je drugo delo že ponehalo in je živini še tembolj potreba postreči, ker je zaprta in si sama ne more iskati, česar ji je treba. Samo po sebi se umeje, da ima gospodar za-njo take hleve, ki so zdravi, dovolj topli in ne zabuhli.

Dober hlev je veliko vreden in ne išči lepe živine pri gospodarji, ki nima skrbi za hleve, za to, da je v njih snaga pa tudi dovolj zraka in po zimi toplote. Izlasti pri konjih je treba hleva, v katerem se počuti žival dobro in ne trpi škode na zdravju. Ako imaš kobilo, ki je breja, tedaj pa ti je že posebne skrbi treba, da se ne oškoduje.

V meseci novembru izpozna se že prav lahko, je-li kobila breja in za to gospodar lahko vravna vse za-njo, kakor jej je v tem stanu potreba. Nekaj se to že izpozna precej s kraja, ko je bila žival pri žrebci. Ako ni marala za-nj, ko se ga v drugo k njej izpustil, ako je poslej mirniša in previdniša postala, ako je jela raji žreti, ako se ji je zadnji del života, izlasti ob lakotnicah vedno bolj izpolnjeval, tedaj so vsa znamenja za to, da je breja. Ako se ji život spredaj širi, ni to znamenje, da je breja, ampak le za to, da živi najbolj ob — senu.

Truplo žrebeta izpozna se najlezje ob levi lakotnici kobile. Kedar le-ta pije, deni roko na spodnji del trebuha, pa boš k malu čutil mladiča. Kedar je solnce, vidi se celo, kako se mladič giblje, ako obsije solnce kobilu trebuh. Po časi pa jej raste že tudi vime in drugi deli spolovnice. Pri breji kobilu je treba, da jo obvaruje človek vsega, kar je njej ali mladiču na škodo. Na škodo pa ji je močnejše pritiskanje, udarjenje, pretresenje, če se preveč vtrudi, vstraši ali tudi prehladi. Taki kobilu je treba dobro streči, kajti nje gobec redi dvoje živali, kobilu in žrebe, — žrebe, ki naglo raste ter mu je treba še veliko mesa, kosti in hrustečja. Te reči pa rastejo iz beljakovin in soli itd., le-te dobi mladič skozi gobec kobile va-se. Zato ni prav, če se daje kobilu le seno, kajti v senu ni dovolj redilnih snovi in moralo bi se ga veliko polagati, to pa bi preveč napolnilo živali želodec in sploh črevesa ter bi vtegnilo pritisniti na mlado živinčje — in bilo bi po njem. Vsled tega ni potrata, če se polaga v tem času živali zrnje, ampak je neizogibna potreba. Skoposti pri kobilu ni prostora.

Naj pa se ta krma prebavi čisto in dobro, ter ne nakoplje živali bolezni, kolike, zapora itd., zato se naj žival giblje in izpušča na prosto, posebno še za to, da dobi va-se dovolj zdravega zraka; le-ta naj ji pospešuje prebavljenje! Vsled tega se kobila sme zapreči, toda le v lahko vožnjo, na vsak način pa mora vsak den priti nekaj časa na prosto.

Kdor skrbi tako za brejo kobilu, ne bode mu žal te skrbi, kajti kobila mu ostane zdrava, redi v sebi zdravo, krepko žrebe in še tudi pozneje ne vzboli žrebe tako lahko, kakor pa če je že v materi oslabeledo.

V tem času ni veliko dela za konje, zato stojé večji del v hlevu in je torej treba skrbeti, da se hlev prezrači ter izpraviho iz njega okuženi sopuhi. O lepem solnčnem dnevu je dobro, če se konji snažijo pred hlevom in ta ostane za ta čas odprt na dva kraja, da je prepuh v njem. Ta izpravi vse škodljive snovi iz hleva in tudi hlapcu, ki to delo opravlja, ne bode na škodo.

Mlada žrebata so sedaj, v meseci novembru najbolj pripravna, da jih človek vadi, tudi noge jim vzdigni v časih in jih tako pripravi za podkovanje. Če je že dovolj staro žrebe, dobro bode, ako se napreže in uči vožnje. Nikdar pa ne napreži prerano žrebata v težko vožnjo!

Sejmovi. Dne 17. novembra v Poličanah, dne 18. novembra pa v Gomilicah. Dne 19. nov. v Ivniku, pri sv. Juriji na Pesnici, v Podsredi, na Ljubnem, v Rušah, na Gornji Polskavi in v Slov. Gradci. Dne 24. novembra pri sv. Marjeti na Pesnici. Dne 26. nov. v Ločah in na Bregu v Ptuj.

Dopisi.

Iz Konjiškega okraja. (Domoljubno pismo.) Gotovo veseli vsakega zavednega Slovence, da se naša književnost tako razcvita in vrlo napreduje, osobito družba sv. Mohorja in pa slov. časopistvo. K slednjemu pa izvestno največ pripomorejo isti pravi domoljubi, kateri z obilnim naročevanjem podpirajo naše neumorno delavne in zaslužne slov. pisatelje, urednike in založnike. Vendar pa se najde še ogromno število tako zvanih „omikanih“ Slovencev in oziroma „mrzlih“ rodoljubov, pri katerih boš našel polne mize nemških časopisov, a slovenskih le komaj par — ali pa tudi nobenega. Mnogoteri sicer pravijo, da so nemški časniki cenejši, a ko bi vsi tisti opustili nepotrebne nemške liste, in si naročili slovenske, katerih imamo sedaj veliko, skorej zadostno število vsake vrste na razpolago, bila bi gotovo tem cena znatno znižana. Obžalovati pa je tudi to, da si premalo naročamo liste pobožnega obsega, iz katerih bi si zamogli tudi kakšno moralno korist pridobiti. Ako človek dan na dan čita le posvetne, večkrat z brezverskim duhom okužene romane in druge take proizvode, mu s časoma iz srca zgine sveta vera, misel na Boga in na večnost; in potem ni večjega reveža, kakor je tak človek. Britko je obžalovati, da je sedanji svet tako strašno v grudomolstvo ali materijalizem, pa tudi v umobolstvo zakopan. Denar, blago, posvetna čast in slava — in žal, da pri nekaterih duševno slepih tudi narodnost — to je ljudem prva reč na svetu, a sveta vera in kar sledi sedanjemu začasnemu življenju, to jim je deveta briga. Sveta dolžnost je torej vsakega omikanega in krščanskega domoljuba, kateremu je mar za kaj boljšega, kakor je ta naturalistični svet, da si poleg posvetnega tudi pobožnega berila priskrbi, katero ga vodi do pravega in vzvišenega namena človeškega — večnega zveličanja. Izmed številnih časopisov pobožnega obsega bi pa posebno rad priporočil vsem Slovincem „Cvetje z vrtov sv. Frančiška“, katerega izdaja in vreduje vrli rodoljub in znameniti jezikoslovec č. g. o. Stanislav Skrabec, mašnik f. r. na Kostanjevici nad Gorico. Ta list prinaša izvrstne in temeljite spise o нравnem življenju, o verskih in cerkvenih zadevah, natančne životopise nekaterih svetnikov, na platnicah pa zanimive slovstvene kritike in jezikoslovne stvari. Velja 12 obširnih zvezkov 70 kr. Cenejšega, pa izvrstno — duhovitega berila človek gotovo nikjer ne dobi — izvzemši družbe sv. Mohorja. Prilično dostavim, da celo naš mil. knezoškof so v listu od 30. okt. 1880 „Cvetje“ prav toplo priporočili. Konečno naj mi bo še dovoljeno, da izrazim svojo priprosto misel in nasvet, kako bi se dali slov. časopisi med priprostimi ljud-